

V knihovnách
SPOLEČNĚ
se seniory i dětmi

Važ si provždy starých lidí, skloň se před jejich hlavou šedivou, čím jsi ty i oni byli, budeš tím, čím oni jsou...

Tato moudrá slova napsal kdysi do mého dětského památníku můj dědeček. Jako štafetový kolík jsem toto poselství do památníčků svým čtyřem vnoučatům vepsala i já.

Vážené dámy, pánové, vážená paní ředitelko, milá Ivetko a Zuzko, děkuji Vám za pozvání a možnost podělit se o svoje životní zkušenosti. Když mě před časem Ivetka o příspěvek požádala, váhala jsem. Nakonec jsem odpověděla Ano a to z několika důvodů.

Zhruba před 20 lety jsem se zúčastnila zde v Chrudimi velmi zajímavého semináře věnovaného práci s dětmi. Pracovala jsem tehdy v Knihovně Fráni Šrámka v Sobotce. Poprvé jsem zde slyšela přednášet o dyslexii, zaujala mě textilní prostorová písmenka z dílny ing. Dáši Rýdlové. Otvírali jsme tenkrát zrovna nové dětské oddělení. Nástěnku s písmenky jsem z grantových peněz pořídila a s Dášou Rýdlovou navázala kontakt. V průběhu několika let byla častým hostem našich besed a seminářů. Práce v malé sobotecké knihovně znamenala pro mě a kolegyni Lenku Dědečkovou pracovat se všemi generacemi čtenářů. S dnešním tématem souzní nápad, který se tehdy podařilo uvést do života. „Rodinný klub“ fungoval úspěšně několik let v době, kdy ještě nebylo běžné zakládat Mateřská centra nebo Kluby maminek. Programově byl zaměřen nejen na maminky a jejich děti, ale na celou rodinu. Nebáli se k nám na besedy a tvůrčí dílny přijít i tatínové, babičky a dědečkové. Prospěšné prolínání generací při nejrůznějších aktivitách přinášelo radost všem, nám organizátorům i všem zúčastněným. Když jsem už zmínila paní ing. Dášu Rýdlovou, vzpomínám si na krásně voňavou dílničku s názvem „Upečte si svoje jméno“. Z perníkového těsta si děti s pomocí dospělých vytvarovaly písmenka a upekly si jméno. Aby se všichni vešli, pořádali jsme dílničku v sokolovně, perníkovým kořením voněla ještě dlouho. Těší mě, že i po letech lidé vzpomínají na zajímavá témata našich pravidelných měsíčních setkání, ale i na velké akce s názvem Den dětí – Den rodiny. Příprava a průběh byl opět záležitostí mezigenerační. Bývaly to akce velkolepé a zcela nekomerční. Maminky a babičky napekly, s organizací sportovních soutěží pomáhali dědečkové, tatínkové i kluci a holky. Možná by to i dnes fungovalo, jen já bych si už na zorganizování tak velkých programů netroufla.

Coby důchodkyně jsem nyní společně se svojí kamarádkou a milou spolužačkou z 1. třídy knihovnicí v malé venkovské knihovně v Libošovicích. A to je i druhý důvod, proč jsem přislíbila zde s příspěvkem vystoupit. Naši čtenáři reprezentují celé spektrum generací. Celoživotní knihovnické usilování, aby byla knihovna místem setkávání lidí, v příjemném a přátelském prostředí nabízela možnost vzdělávání i zábavy, se snažíme s Evou naplňovat. Naprosto ukázkové bylo

slavnostní otevření naší maličké knihovny. Letos 6. ledna jsme s Evou uvítaly nejen první čtenáře a návštěvníky. Slavnostní atmosféru podtrhli i Tři králové, kteří knihovnu s písní na rtech navštívili. Řada sousedů přišla jen ze zvědavosti, o čemž svědčí ta okolnost, že nás od té doby nenavštívili. Naštěstí je dost dospělých i dětí, kteří chodí do knihovny pravidelně v pátek v podvečer. První větší akcí, kterou jsme pro čtenáře uspořádaly byl Počítačový kurz pro začátečníky. Vynikající příležitost pro babičky a dědy požádat o pomoc nejen děti, ale hlavně svá vnoučata. Další kurz Trénování paměti přinesl zase možnost seniorům, své poznatky sdělit doma a trénovat a vymýšlet společně s dětmi. Celé věkové spektrum posluchačů přilákala např. výstava a beseda s uvedením nové knihy „Ptáci Českého ráje“ s vynikajícím ornitologem a ochráncem přírody RNDr. Zdeňkem Mrkáčkem, pracovníkem Chráněné krajinné oblasti Český ráj.

Na sobotu 10. listopadu připravujeme trůrčí předadventní setkání, dílničky s možností vyrobit sobě a svým milým malý dárek. Jednou měsíčně chodíme s Evou do Domova pokojného stáří předčítat do tzv. „Kavárničky“. Je to málo. Pracovnice domova, která má tuto aktivitu na starosti však častější čtení odmítá. Bohužel, většina klientů je silně nedoslýchavá a společné čtení je hlavně změnou ze všedního stereotypu. TV seriál „Život je ples“ byl pěkný, realita je však mnohem smutnější. Obě tam chodíme s Evou rády a máme radost z radosti, kterou nám dávají všichni najevo.

V Libošovicích není už řadu let škola, pouze mateřská škola. Vítáme, že paní učitelky čas od času děti do knihovny přivedou a můžeme si s dětmi nejen o knížkách popovídat. Je potěšující cítit, že se do knihovny čtenáři těší, že u nás rádi pobudou, popovídají si, prohlédnou si výstavy v Galerii Na návsi, které pravidelně měsíčně obměňujeme. Díky skvělé spolupráci s Knihovnou Václava Čtvrťka v Jičíně máme pro čtenáře vždy novinky a prostřednictvím MVS vyhovíme i náročnějším požadavkům. Prostě se snažíme, aby naše služby byly co nejkvalitnější přesto, že jsme tak malá knihovna a půjčujeme pouze 2 hodiny týdně. Potěší nás, prohlédnete-li si webové stránky Místní knihovny Libošovice: www.knihovnalibosovice.webk.cz.

Třetí důvod, pro který jsem se rozhodla zde vystoupit, je zcela soukromý. Nejen že mě téma zajímá, ale já ho vlastně každodenně prakticky žiju. Na samotě u lesa bydlíme v rodinném domě čtyři generace. Moji rodiče byli velmi pracovití zemědělci s řadou zajímavých zájmů. Tatínek byl známým chovatelem psů, především jezevčků. Myslivec, milovník a ochránce přírody. Celý život těžce pracoval. Když před dvěma lety v 87 letech doma umíral, nejmladší generace, jeho pravnoučata vše prožívala intenzivně s námi. Vraceli se domů ze školky s otázkou, zda děda ještě žije. S bezprostředností sobě vlastní běželi k jeho posteli a vnášely do jeho posledních dnů a hodin nenahraditelnou radost. Přišly se s ním rozloučit i po smrti, když ležel ustrojený v myslivecké uniformě připravený k odvozu pohřební službou. Šly pak s maminkou do lesa, aby tu zprávu sdělily stromům. Samozřejmě se zúčastnily i pohřbu.

Nejstarší z generace, moji mamince je 85 let. Ještě letos v zimě hrála pravidelně v neděli na mši. Konečně má čas na čtení. Čte nejen sama pro sebe, ale s potěšením i těm nejmenším. Hlavně také vypravuje, což mají děti obzvláště rády. Rodinné historky už znají dokonale, přesto je rády slyší znovu a znovu vyprávět.

Dole u babičky je prostě ráj. Děti vědí, že babička potřebuje svoji hůlku, po obědě si užívá siestu a proto je třeba dodržovat klid a ticho. Je samozřejmé, že se společně s námi zúčastňuje rodinných oslav, návštěv a kulturních pořadů. Vnáší do našich dnů klid a nadhled. Vždy elegantní a upravená je příkladem nejen pro rodinu, ale i své okolí.

Žít obklopen celou rodinou je samozřejmě krásné, ale i velmi náročné. Vyžaduje to mnoho tolerance, vstřícnosti a ohleduplnosti. Je třeba si občas vydechnout a znovu se nadechnout. I proto jsem ráda dnes přijela do Chrudimi.

Dovoluji si na závěr použít úryvek z básně

Fráňi Šrámka Sobotecký hřbitov

*...nemáme konce,
a jediný jsme jen melodický hlas,
jenž zpívá nás
každého chvílku
po sloce sloku...*

Děkuji Vám za pozornost.

Alena Pospíšilová
trizuby@seznam.cz

V knihovnách společně se seniory, dětmi a neřádem

15. 10. 2012

Knihovnice Alena Pospíšilová pro mě byla vždy vzorem řádného člověka a řádného života a jedno krásné období mi byla životní i pracovní oporou a inspirací. Ano, já jsem ta paní, která vymyslela pro děti textilní písmenka. Jsem těžká dyslektička a rozumím tomu, co děti s dyslexií potřebují. Moje oči nečtou text řádně slabiku za slabikou, řádek za řádkem. Moje oční mikropohyby, vůlí neovladatelné, při čtení po textu těkají. To vůbec není problém jenom se čtením a učením, ale také se společenským přijetím a uplatněním a také se sebeúctou. Horko a těžko a až v seniorském věku jsem se naučila, že se na své potíže a kotrmelce osobní i pracovní potřebuju dívat s odvahou a pochopením. Vážení, když vás vytáčí neposedné dyslektické dítě a prorokujete mu špatnou budoucnost, opak může být pravdou. Dovoďte mi, abych byla příkladem. Díky své dyslexii jsem udělala pro děti řadu speciálních učebních pomůcek a za počítačový program Jazyky bez bariér jsem dostala tři vysoká ocenění na mezinárodních soutěžích inovací. Tento speciální program pomáhá dětem s dyslexií při výuce angličtiny i dalších jazyků a můžete ho teď mít v každé knihovně, škole i rodině zdarma. Stačí se podívat na stránky www.jazyky-bez-barier.cz. Život někdy opravdu nejde podle pravítka. Pro mého otce jsem byla velkým zklamáním. Otec zemřel v roce 2000 a medaile jsem dostala až o 10 let později. Teď by určitě změnil názor a měl by radost.

Ne-řádu s dyslexií jsem zažila hodně a myslela jsem si, že hůř už být nemůže. Může. Dne 15. 4. 2009 nám při horolezecké expedici zemřel syn Jirka. Bylo mu 26 let. Normální a v řádu života přece je, že děti jednou pochovají své rodiče. Ale proč je to obráceně? Na to nám nikdo neodpoví, ale jistě znáte z literatury i ze života příběhy, že se to stává. Proč o tom mluvím? Ze dvou důvodů. Mít děti není samozřejmost, ale je to velký dar. Já vím, že život je dnes rychlý a náročný a každý má spoustu povinností a v běhu všedních dní není čas myslet na věci mimořádné. Jednou za rok je však možné se na pár minut zastavit a uvědomit si to. Příležitost k tomu bude už brzy. Druhá neděle v prosinci byla vyhlášena Světovým dnem památky zesnulých dětí. V 19 hodin místních časů lidé ve světě zapalují svíčky a vzpomínají na děti, které už nejsou mezi námi. I zemřelé děti mají místo v naší společnosti.

Čím více těžkostí na mě život nakládá, tím více si uvědomuju, jak je potřeba se dívat na všední a samozřejmé věci s velkým zájmem a vděčností. Například naše mnohaletá spolupráce s Alenou Pospíšilovou. Je nádherné se teď zastavit a vzpomenout si, jak moc jsem měla ráda dopisy od Aleny, naše setkávání a nápady, naše společné akce, milé malé dárečky ve formě knížek a obrázků i Aleniny vyhlášené a nepřekonatelné bábovky. Ty bábovky jsem velebila nejen já ale i moji přátelé z Japonska, Norska i Dánska, které jsem do sobotecké knihovny přivedla. Alena byla vzorem řádu a já symbolem chaosu. Jsou to dva břehy jednoho světa a my jsme s Alenou mezi nimi stavěli mosty. Stejně tak mládí a stáří jsou dva břehy jednoho světa a vůbec mě nepřekvapuje, že hodnotné mosty mezi nimi se staví právě v knihovnách. Děkuju vám za to, že stavíte a že jsem mohla také přispět svojí troškou do mlýna ☺

Pusu milé a vzácné knihovnici Aleně Pospíšilové
a mnoho srdečných pozdravů do Městské knihovny Chrudim posílá

Dáša Rýdlová
dysbaba@jazyky-bez-barier.cz
mobil 607 232 906